

หลงฝูง

พระอาจารย์สงบ มนฺตสนฺโต

เทศน์พระ วันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๐

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะเนาะ ตั้งใจฟังธรรมๆ เพราะเราวขมาเพื่อประพฤติปฏิบัติธรรม เราต้องการสังฆกรรมไง เราต้องการสังฆกรรมในหัวใจของเรา ในหัวใจของเราเห็นไหม เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา แล้วพระพุทธศาสนาสอนถึงที่สุดแห่งทุกข์ๆ แต่เวลาเราเกิดเป็นมนุษย์ เรามีความทุกข์ยากในหัวใจไง ถ้าเราอยู่ทางโลก เห็นไหม อยู่ทางโลกความหน้าที่รับผิดชอบ ความที่หน้าที่รับผิดชอบแล้วคนนี่มันอยู่ที่บุญวาสนานะ ถ้าคนมีวาสนา คนนั้นคือคนที่รับผิดชอบชีวิต คนที่รับผิดชอบหน้าที่การงานของตน

คนที่โลเลเหลวไหลเขาไม่รับผิดชอบอะไรเลยๆ แม้แต่ชีวิตของเขาเขาก็ยังปล่อยชีวิตของเขาโดยให้ไร้ค่า ทั้งๆ ที่สิ่งมีชีวิตมันมีค่าๆ สิ่งที่มีค่ามาก เห็นไหม คุณสิ เราปล่อยจนกปล่อยปลากันนะ สิ่งที่มีชีวิตถ้ามันจะตายไปต่อหน้าต่อตา เห็นไหม เรายังทำใจไม่ได้เลย เรายังพยายามรักษาชีวิตของมันไง นั่นชีวิตของสัตว์ใช้ไหม ชีวิตของสัตว์ อบายภูมิ ตั้งแต่สัตว์เครื่องจานลงไป เขาเกิดมาในภพชาติของเขา เราได้มาเกิดเป็นมนุษย์ เห็นไหม เกิดเป็นมนุษย์สิ่งที่มีค่าคือชีวิตของเรา ใจ ถ้าชีวิตของเรา ถ้าเรามีความรับผิดชอบในชีวิตของเรา เห็นไหม เรามีความรับผิดชอบในชีวิตของเรา

แต่ถ้าทางโลก เราเป็นคนจีนด้วย คนจีนเขาบอกคนที่รับผิดชอบต้องทำหน้าที่การงานประสบความสำเร็จ เรื่องการค้าการขายนี้เขาต้องให้ประสบความสำเร็จ ถ้าประสบความสำเร็จเขาชื่นชมตรงนั้น นั่นคือว่าเป็นผลงาน เพราะ เพราะความรู้ของเขาได้แค่นั้นใจ แล้วถ้าเป็นทางวัฒนธรรม เห็นไหม กังจื้อ กังจื้อนี่ครอบครัวใหญ่ ถ้าครอบครัวใหญ่ การกตัญญูกตเวที เห็นไหม การเคารพบูชากันนั้นนะ สิ่งนั้นเป็นคุณประโยชน์ของเขา เวลากตัญญูกตเวทีในพระพุทธศาสนาเป็นเครื่องหมายของคนดี คนดีรู้จักคุณของคน คนมีคุณ เห็นไหม เรารู้จักบุญคุณของเขา นี่บุญคุณของเขาใครมีคุณเราต้องตอบแทนบุญคุณเขา เห็นไหม อันนั้นเป็นวัฒนธรรมประเพณีใจ คำว่าวัฒนธรรมประเพณีคือว่ามันเป็นสิ่งที่มีมันเถรตรง

แต่ถ้ามันเป็นจริงๆ ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามันละเอียดลึกซึ้งกว่านั้น
 ใจ คนที่มีกตัญญูทวาทีเป็นคนดีทั้งนั้นแหละ แต่ถ้ามันมีกิเลสตัดหาความทะยานอยากบีบคั้น
 ในหัวใจ มันทำให้นิสัยเปลี่ยนแปลงไปได้ ถ้านิสัยเปลี่ยนแปลงไปได้ใจ ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระ
 สัมมาสัมพุทธเจ้าแก้ไขตรงนี้ใจ ถ้าแก้ไขกิเลสตัดหาความทะยานอยากของตน ที่มันยุ่ม
 แหย่นะ คนดีๆ นี่แหละ เวลาโดนยุ โดนแห่เข้าไปเสียคนใจ

คุณสิ พระโมคคัลลานะ เห็นไหม เป็นลูกที่ดีๆ พ่อแม่อยากให้มีครอบครัวใจ พยายามจะหา
 ลูกสะใภ้ให้ นี่ไม่ต้องการๆ แม่ก็ต้องการให้ลูกเป็นฝั่งเป็นฝา พยายามเต็มที่ใจ แม่กับลูกรักกัน
 มาก คุณแลกกันมาใจ เพราะแม่ตาบอด นี่สิ่งสุดท้ายแล้วได้ลูกสะใภ้มานี้ทั้งๆที่แห่ ยุแห่จนจิตใจ
 กัน นี่ใจคนดีๆ ทั้งนั้น พระโมคคัลลานะเป็นชาติหนึ่งที่ได้ทำลายแม่เพราะเชื่อเมีย เมียยุเมียแห่
 เมียยุแยงตะแคงรั้ว จนเชื่อไปจนได้

นี่ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้กลับมาตรงนี้ใจ ตัดหาความทะยานใจ
 สิ่งนี้ในหัวใจของคนใจ เราเกิดเป็นมนุษย์เกิดมาพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาสอนที่สุด
 แห่งทุกข์ เราเห็นภัยในวัฏสงสาร เห็นไหม อยู่ทางโลกต้องรับผิดชอบทางโลก อยู่ทางโลกชีวิตนี้
 มันต้องสมบุกสมบันไปๆ ทั้งชีวิต แล้วถ้าใครมีสติปัญญา เห็นไหม ทำคุณงามความดีใช้ชีวิตเป็น
 สัมมาทิฐิ ชีวิตถูกต้องดีงาม ความดีงามนั้นก็สร้างสมบุญญาธิการใจ คุณสิ ดูพระโพธิสัตว์ๆ เห็น
 ไหม เกิดมาก็เป็นหัวหน้าคน เกิดมาก็เป็นหัวหน้าหมู่คณะ เกิดมาก็ทำเพื่อประโยชน์กับหมู่คณะ
 ใจ ประโยชน์หมู่คณะเพื่อประโยชน์ชุมชนใจ ตัวเองสร้างอำนาจวาสนาบารมีมาใจ นั่นก็เป็น
 พระโพธิสัตว์

แต่นี้เรามาบวชเป็นพระนะ เราพยายามของเรา เราจะประพฤติปฏิบัติตามความจริงของ
 เรา ถ้าจะประพฤติปฏิบัติตามความจริงของเรา เห็นไหม นี่เราเข้าหมู่ๆ มา เรามาบวชเป็นพระ
 เป็นสังฆะ เป็นสงฆ์ๆ มันต้องคุ้มครองดูแลกัน ความดูแลกัน เห็นไหม มันเป็นหมู่เป็นคณะ

เวลาเป็นสัตว์ เวลาสัตว์นั้นะ คุณสิแกะหลงฝูงๆ นะ นี่ฝูงแกะๆ เห็นไหม แกะมันเล็มหญ้า ถ้า
 มันไปตามฝูงของมัน มันจะปลอดภัยของมันใจ แต่ถ้ามันหลงฝูงไปนะ ถ้าอยู่ในป่านะ หลงฝูงไป
 เดียวมันก็เป็นเหยื่อของนกล่า นี่มันหลงฝูงไปใจ ถ้ามันอยู่ในฝูง ฝูงก็ป้องกันมัน เห็นไหม

นี่เวลานกๆ ที่จำนวนมันมาก เห็นไหม เวลามันบินไปไหนนะ เพราะเรื่องจำนวนเหยี่ยว
 จะโฉบเอาไปกิน เห็นไหม ด้วยจำนวนมากนะเหยี่ยววงเลยนะ นี้อยู่ในฝูงๆ เห็นไหม มัน

ปลอดภัยอยู่ในฝูงนะ ถ้ามันหลงฝูงๆ ไปนะมันจะเป็นเหยื่อของเหยี่ยวมัน ฝูงนั้น จำนวนของฝูงนั้นเป็นการคุ้มครอง จำนวนของฝูงนั้นนะทำให้ปลอดภัย

ถ้าเป็นแกะ เห็นไหม แกะมันอยู่ในฝูงนั้นนะ มันก็ประโยชน์นั้น อยู่ในฝูงนะ ถ้าในฝูง ฝูงนั้นมันก็มีหัวหน้า ถ้าหัวหน้าฝูง ถ้าหัวหน้านั้นฉลาดมันก็พาฝูงนั้นพ้นไป เห็นไหม ถ้าหัวหน้านั้นไม่ฉลาด มันก็จะเอาจำนวนฝูงนั้น เอาจำนวนมากคุ้มครองดูแล นี่ไง ถ้ามันไม่หลงฝูง มันไม่หลงทาง มันไม่มีทิวภูมิมานะ มันไม่คะคาน มันไม่เอาชนะมัน เพราะด้วยความโง่โง่ หลงฝูงออกไปนี่กว่าตัวเองเก่ง กิเลสตัดหาความทะยานอยาก หลงเข้าไปในกิเลสตัดหาความทะยานอยาก หลงเข้าไปในความทิวภูมิมานะของตนไ้

แต่ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม ธรรมคุ้มครองๆ ถ้าเราประพฤติปฏิบัติตามข้อวัตรปฏิบัตินะ ตามธรรมตามวินัยนี้มันคุ้มครองเราอยู่แล้ว แล้วถ้าเข้าไปในหมู่สงฆ์ๆ นะ หมู่สงฆ์นะเขาดูแลกันไ้ คำว่าดูแลกันนะ ทำตามหมู่สงฆ์ ทำตามข้อวัตรปฏิบัติ นั้นนะ ทำตามนั้นนะมันปลอดภัยๆ มันคุ้มครองดูแลเราอยู่แล้ว ผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรมไ้

แต่ถ้ามันหลงฝูง เห็นไหม แยกออกไป พยายามไ้ ความพยายามแยกออกไป พยายาม ถ้าแยกออกไปความวิเวก เวลาออกธุดงค์นะไปองค์เดียวประเสริฐที่สุด ถ้า ๒ ถ้า ๓ มันต่ำลงไปเรื่อยๆ ละ เพราะมันพยายามจะพึ่งพิงกัน เห็นไหม แต่ถ้าไปคนเดียวๆ ไปเป็นนอแรด เวลาธุดงค์ไปนี่เป็นนอแรด มีสิ่งใคร่ฝืดชอบตัวเราเอง ถ้าความรับฝืดชอบตัวเราเอง เห็นไหม นั้นนะประโยชน์กับเรา ถ้าประโยชน์กับเรา นั้นเวลาออกวิเวก แต่ถ้าวิเวกแล้ว เห็นไหม อยู่คนเดียวก็อยู่ได้ อยู่ในหมู่คณะก็อยู่ได้

เวลาครูบาอาจารย์หลวงปู่มันท่านออกวิเวกท่านไปคนเดียว ไม่ให้ใครไปยุ่งกับท่านเลย เวลาท่านสำเร็จแล้วเพื่อประโยชน์กับศาสนา เห็นไหม นี้อยู่ทางภาคเหนือ หมู่คณะมันน้อยจะกลับอีสาน กลับไปเพื่ออะไร กลับไปเพื่อเอาหมู่คณะไ้ เพราะหมู่คณะนี้ต้องการพึ่งพาอาศัย นีเวลาท่านสำเร็จในใจของท่านแล้วนะ ท่านยังคิดถึงหมู่คณะ คำว่า “หมู่คณะ” เห็นไหม ด้วยธรรมด้วยวินัยไ้ เพราะมันมีคอบอดเห็นไหม ถ้ามันหลงทางก็หลงเข้าไปในกิเลสตัดหาความทะยานของตน พอเวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นไปมันก็สำคัญตนว่าตัวเองมีความรู้ดีเด่น ตัวเองมีความรู้ไ้แล้วก็คิดว่าความคิดของตนนะไม่มีใครรู้

โธ! สักคนะรัตตัญญู ผู้มีราตรีกาลนะ ประสบการณ์ชีวิตมันฟ้องทั้งนั้นแหละ ประสบการณ์ชีวิต แต่คนที่เขามีมารยาทมีวัฒนธรรมเขาไม่พูดออกมา ก็คิดว่าเขาไม่รู้ไง นี่แค่คิดว่าทางโลกเฉยๆ ใจ แต่หลวงปู่มันท่านรู้ดีกว่านั้นนะ ท่านรู้จิตท่านพิจารณาของท่าน เห็นไหม นี่ไปเอาหมุกณะ เวลาหมุกณะที่มันมีคัมหมบอด มันพิจารณาไปแล้วมันไปไม่ได้ เห็นไหม คุณิ เวลาที่ท่านลงมาจากเชียงใหม่ มันมีพระองค์หนึ่งสำคัญคนว่าเป็นพระอรหันต์ เทียบประกาศทั่วไปหมดเลย

นี่สมเด็จพระศรีมหาธาตุ ท่านตั้งกรรมสอบ เห็นไหม สอบขึ้นมาแล้วเอา ๘ ประโยค เป็น ๔ องค์ ตั้งเป็นกรรมการขึ้นมา นี่สงฆ์สอบแล้วสอบอีก มันปลิ้นไปปลิ้นมา ปลิ้นมาปลิ้นไป มันตอบไม่ได้หรือ หลวงปู่มันลงมาจากเชียงใหม่ พาไปหาหลวงปู่มันใจ พอเขาพูดถึงคุณธรรมในใจ จบ พระอรหันต์ หลวงปู่มันบอกเอ็งติดสมาธิ จบ ไม่กล้าเถียงซักคำเลย นี่เวลามันมีคัมหมบอดๆ อย่างนั้น มันสำคัญคนของมันว่าเป็นจริง มันสำคัญคนของมันเป็นไปเอง แล้วสำคัญคนว่าเหนือคนอื่น

แล้วเวลาการศึกษา เห็นไหม การศึกษาๆ เป็นแนวทางไง เวลามันตรวจสอบกันแล้วก็ตรวจสอบกันไม่ได้ไง เวลาหลวงปู่มันท่านมาถึง เห็นไหม นี่ไง เวลามันหลงเข้าไปในกิเลสไง หลงเข้าไปในกิเลสของตน หลงเข้าไปในสำคัญของตน หลงไปความยิ่งใหญ่ของตนๆ มันไปไม่รอด ยังดียังมีหลวงปู่มันอยู่ เรื่องมันได้บรรเทาไปไง ถ้าไม่มีหลวงปู่มันอยู่นะ มันก็ฟาดวงฟาดงานในหมู่สงฆ์นั้นนะ สำคัญคนแล้วก็เหยียบย่ำเขาไปทั่ว เหยียบย่ำไปโดยการสำคัญคนแล้วก็ยังไม่รู้จักว่าตัวเองสำคัญผิดใจ นี่มันหลงทาง หลงไปในกิเลส หลงจากฝูงไง

ถ้ามันไม่หลงจากฝูงอยู่ในธรรมวินัย ถ้าอยู่ในธรรมวินัย นี่ไง วัตรปฏิบัติของเรามันมีของมันอยู่แล้ว เวลาหลวงปู่มันท่านบอกว่าเป็นเครื่องอยู่ๆ นั้นนะเป็นเครื่องอยู่ ให้อยู่กับข้อวัตรปฏิบัติ ไม่ใช่อยู่กับกิเลสตัดหาความทะยานอยาก ให้อยู่กับความสำคัญตนๆ ว่าสำคัญตนว่ายิ่งใหญ่ แล้วยิ่งใหญ่แล้วมันยิ่งใหญ่ไม่จริงใจ

ถ้ายิ่งใหญ่จริงทำไมต้องแอบอิงหมุกณะล่ะ การแอบอิงหมุกณะนี่ไงไม่หลงฝูง เห็นความสำคัญของฝูง เห็นความสำคัญของสงฆ์ไง ถ้าเห็นความสำคัญของสงฆ์ เห็นความสำคัญของผู้อื่นให้เกียรติผู้อื่น ผู้อื่นเขาก็มีเกียรติของเขาไป ไม่ใช่คนมันไม่มีเกียรติ เรามีเกียรติของเราอยู่คนเดียวไง เรายิ่งใหญ่อยู่คนเดียวไง แล้วเหยียบย่ำเขาไปทั่วไง มันยิ่งใหญ่ไม่ได้ ไม่มีใครใหญ่

กว่าธรรม ธรรมนี้ยิ่งใหญ่ แล้วธรรมคืออะไร ธรรมผิดชอบชั่วดีใจ

ความผิดชอบชั่วดี เห็นใหม่ลึกลงกับพันความอยู่ด้วยกันนะ คุณิ เวลาจำพรรษานะ ออกพรรษานี้มหาปวารณา เห็นใหม่ ยังให้อภัยต่อกัน ให้อภัยบอกคอยชี้แนะว่าสิ่งใดสมควรไม่สมควรใจ เราพูดกันได้ออกอยู่ด้วยกันๆ มันพูดกันได้ เวลามันพูดกันได้ๆ แล้วพูดด้วยสัญญาสุภาพบุรุษใจ พูดแล้วต้องทำตามพูด พูดตรงไปตรงมา พูดตามความเป็นจริง ผิดเป็นผิด ถูกเป็นถูกใจ ไม่ใช่มารยาสาโดย ดัดจริต เวลาพูด แหม หวานเจี๊ยบ อย่าเพลินนะ เพลอที่มเอาอีกแล้ว

นี่เวลาพูด พูดอย่างนั้นมันไม่ได้พูดด้วยน้ำใสใจจริงใจ มันพูดพอเป็นพิธีใจ มหาปวารณาที่พูดใจ มีอะไรก็เดือนผมบ้างนะ ผมเปิดโอกาสให้เดือน แล้วเดือนมันได้ใหม่ มันให้เดือนจริงหรือเปล่า มันไม่ยอมรับความจริงนะสิ ถ้ามันยอมรับความจริงขึ้นมา เห็นใหม่ นี่มันก็เห็นๆ กันอยู่นี้ เขาทำเราไม่ทำ เขาดีเราไม่ดี มันเห็นชัดๆ อยู่นั้นนะ มันเป็นจริงหรือไม่เป็นจริง แล้วสำคัญคน อี้อ่าง กร่างอยู่อย่างนั้นนะ มันหลงฝูง

จำนวนของฝูงนะ จำนวนของนกนี่มันทำให้นักล่าตาย นักล่านี้มันตายเลยนะ จำนวนของฝูงมันมีความสำคัญ แต่ความสำคัญในการเป็นที่อยู่อาศัย แต่เวลาปฏิบัติจริงๆ ขึ้นมา มันก็ต้องปฏิบัติด้วยตัวของเราทั้งนั้นนะ นี่เห็นใหม่ อย่างเช่นเวลาชุดงค์ไปให้ไปแบบนอแรดไปแบบหนึ่งเดียว อ่างว่างเดียวตาย ไม่มีที่ขอบเขต โอ๊ย ออกไปนี่ฉันยังต้องลอยไปในอากาศอยู่แล้ว มันว่าเหวไปทั้งนั้นนะ

นี่เวลาเป็นจริงๆ นะ แต่ถ้ามันมีหลักของใจ มีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ในหัวใจ เห็นใหม่ เวลาสมัยพุทธกาลผู้ที่ประพฤติปฏิบัติในป่า เวลาโดนผีหลอก เวลาตกใจขึ้นมา มาเผื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้กลับไปใหม่ เห็นใหม่ ให้ระลึกถึงพระพุทธ ให้ระลึกถึงพระธรรม ให้ระลึกถึงพระสงฆ์ ให้นึกถึงๆ บริกรรมพุทโธๆ มันเอาชนะได้ทั้งหมด คนที่ภาวนานะมันรู้ แต่อ้อเรานี้มันปอดแหก อ้อเรานี้มันอ่อนไหว พออ่อนไหวมันเอาความกลัวเป็นใหญ่ใจ อ้อพุทโธก็พุทโธอยู่นั่นคนละทวีปนะ อ้อใจก็กลัวแต่ฝอยอยู่นี้มันจะไปแก้ได้อย่างไร

ถ้าพุทโธชัดๆ นะ เอาพุทโธเรากลับจากทวีปที่แล้วเอามาอยู่ในหัวใจใจ พอมันเต็มหัวใจแล้วนะ มันกลัวผีไม่ได้หรอกๆ เพราะอะไร เพราะมันระลึกถึงพุทโธเต็มหัวใจ พอระลึกถึงพุทโธเต็มหัวใจนี้ อ้อความกลัวมันจะแทรกเข้ามาไม่ได้ สิ่งใดจะแทรกเข้ามาในใจไม่ได้เลย ถ้ามัน

แทรกเข้ามาได้มันจะมีความกลัวมาจากไหน แต่ที่มันกลัวๆ อยู่เพราะความกลัวเต็มหัวใจ ผิดถูกพุทธโธอยู่คนละทวีปนู่นนะ แล้วฉันก็พุทธโธแล้วมันไม่หาย

โดยข้อเท็จจริงคนภาวนาเป็นนะรู้หมด โอ้เรามันทำไม่ได้ แต่ก็สำคัญคนไปว่าทำแล้วๆ ใจ มันถึงไม่เป็นขึ้นเป็นอันขึ้นมาใจ ถ้ามันไม่เป็นขึ้นเป็นอันขึ้นมา เห็นไหม หลงเข้าไปในกิเลสของคน เราเกิดมาจากกิเลส เกิดมาจากอวิชชา คนเกิดมามันมีที่มาที่ไปของการเกิด แล้วถ้าเกิดแล้ว เห็นไหม ทำคุณงามความดีด้วยบุญพาเกิดมันก็จะเกิดดีขึ้นไปเรื่อยๆ ถ้าเกิดดีขึ้นไปเรื่อยๆ มันก็ยังเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะไม่มีถึงที่สิ้นสุดๆ จะเชื่อหรือไม่เชื่อ นั่นเป็นเอกสิทธิ์ แต่เป็นความจริงๆ มันมีแน่นอน เพราะมันมีกวาสวะ มันมีความรู้สึกๆ อันนั้นที่เวียนว่ายตายเกิดนะ ความรู้สึกอันนั้นนะ ความรู้สึกนั้นนะ ชาติรู้ๆ นั้นนะ มันทำลายไม่ได้ ใครๆ ก็ทำลายมันไม่ได้ เพราะมันเป็นนามธรรม เหยียบย่ำทำลายเท่าไร่มันก็อยู่ของมันอยู่อย่างนั้น

ตคนรกอเวจีไฟบรรลัยกัลป์เผาแล้วเผาอีก เผาจนละลายไปหมดเลย เดี่ยวก็รวมตัวขึ้นมาใหม่อยู่อย่างนั้นนะ ไม่มีวันจบวันสิ้นจนกว่าจะหมดกรรม ถ้าหมดกรรมแล้วมันก็พัฒนาขึ้นมาสูงขึ้นมาๆ นี่ใจ มันเป็นความจริงอย่างนั้นนะ แล้วมันจะไปทำลายมันได้อย่างไร มันทำลายมันไม่ได้ใจ ถ้ามันทำลายมันไม่ได้นี่ สิ่งที่เราค้นหา เราพยายามจะทำขึ้นมาในใจของเรา นี่ใจ ถ้ามันเป็นธรรมในใจของเราขึ้นมา เราจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมาตามความเป็นจริงขึ้นมา เห็นไหม เราค้นคว้าหาใจของเราขึ้นมา ถ้าเราค้นคว้าหาใจของเราขึ้นมา แล้วมันจะหาหัวใจขึ้นมามันอยู่ที่ไหนละ มันก็อยู่ที่สติ อยู่ที่ความมั่นคงของเรา อยู่ที่ความจริงจังของเรา

ถ้าเราจริงจังขึ้นมา เห็นไหม เราจริงจังๆ ผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ถ้ามันสมควรแก่ธรรม เราไม่ได้ทำด้วยความเหลวไหล พอมันเหลวไหลขึ้นแล้วสำคัญคน พอสำคัญคนขึ้นไปแล้วแยกฝูง หลงฝูงไปเลย ถ้ามันอยู่ในฝูงนะมันจะเกรงใจใจ ถ้าเรายังหวังว่าเราจะอยู่ในสงฆ์ เราก็ยังคิดอยู่ว่าใจเขาใจเรา ถ้ามันมีใจเขาใจเราขึ้นมาๆ เห็นไหม ธรรมวินัยมันเป็นสาธารณะ ทุกคนก็สามารถศึกษาได้ทั้งนั้น แล้วธรรมวินัยก็สอนไว้ ถ้าเราเคารพธรรมๆ ถ้าเคารพธรรม ธรรมะจะคุ้มครองเรา เราประพฤติปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม

นี่ใจ อยู่ในสงฆ์ อยู่ในสังฆะ อยู่ในกลุ่ม อยู่ในความถูกต้องดีงาม ถ้าอยู่ในความถูกต้องดีงามมันจะเสียหายไปไหน นี่ธรรมะมันคุ้มครองเรานี่ใจ ถ้ามันหลงไปในกิเลส มันก็สำคัญคนว่า มันยิ่งใหญ่ ถ้ามันหลงฝูงไปว่ามันสำคัญคนว่ามันดีกว่าฝูงใจ มันใหญ่กว่าเพื่อน แล้วใหญ่แก่ไหน

ใหญ่กว่าโลงหรือ ใหญ่กว่าเมรุใช่ไหม มันไม่มีใครใหญ่กว่านั้นเลย แต่กิเลสมันยิ่งใหญ่หนัก มันสำคัญจนมันถึงใหญ่ขนาดนั้นไง นี่เพราะมันหลงฝูง

แต่ถ้ามีสติสัมปชัญญะมันเห็นคุณค่า เขาว่าให้เกียรติไง เราต้องให้เกียรติต่อกัน เราเป็นคนเหมือนกันนะ เวลาธรรมวินัยอาวุโส ภัณฑะ ไซ้ อาวุโส ภัณฑะ เราเคารพกันโดยธรรมวินัย แต่ถ้าเคารพจริงๆ เคารพคุณธรรม ธรรมวินัยเราเคารพและเป็นสิทธิใจ เป็นสิทธิตามกฎหมายๆ อาวุโส ภัณฑะ นี่สิทธิตามกฎหมาย สิทธิตามธรรมวินัยๆ เห็นไหม ต่ำ สูงต่ำกันกว่า ๕ พรรษานะ ๓ พรรษา ๕ พรรษานะ จะนั่งร่วมเสมอกันไม่ได้ นั่งบนเก้าอี้ในบุพพสิกขา เห็นไหม เก้าอี้ตัวหนึ่งนั่งได้ ๓ องค์ ถ้าอายุห่างกันเกิน ๓ พรรษาห้ามนั่งร่วมกัน ถ้าอายุพรรษาห่างกันไม่เกิน ๓ พรรษานั่งในเก้าอี้ตัวเดียวกันได้

นี่ภิกษุที่อาวุโสสูงกว่า ผู้ที่อาวุโสต่ำกว่าใส่รองเท้าที่สูงกว่าจะเข้าไปในระยะก้าว ๖ สอก ๖ สอกจากผู้ที่อาวุโสมากกว่านี้ เราใส่รองเท้าสูงกว่า เดินเข้าไปใกล้กันเกิน ๖ สอกเป็นอาบัติทุกกฎ เพราะเราอยู่ในที่สูงกว่า นี่เป็นกฎหมายเลย ถ้าเราเคารพกันด้วยกฎหมายๆ เราปฏิบัติได้ ถ้าเราปฏิบัติได้ เห็นไหม เราปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรมธรรมะก็คุ้มครอง คุ้มครองที่ไหน คุ้มครองว่าเราอยู่ในสังฆะ แล้วเราเคารพบูชาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่เป็นกฎหมาย

แต่ถ้าเป็นคุณธรรม ถ้าเขามีธรรม เห็นไหม สามเณรน้อยอายุ ๗ ขวบเป็นพระอรหันต์ ฐานะบวชมา ๑๐๐ พรรษาเลย กิเลสยังท่วมหัวอยู่เลย ทำไมเราจะไม่เชื่อฟังสามเณรน้อยนั้น สามเณรน้อยนี้มีคุณค่ามากกว่าเรา เราอาวุโสขนาดไหนเราก็ไม่กล้าออกปากสั่งขอสามเณรน้อยให้อุปัฏฐากแน่นอน เพราะสามเณรน้อยเป็นพระอรหันต์นะ โดยธรรมวินัย เห็นไหม สามเณรน้อยจะถือตนเหนือกว่าพระภิกษุไม่ได้ แต่สามเณรน้อยเป็นพระอรหันต์ขึ้นมาแล้ว พระ ๑๐๐ พรรษานี้จะให้สามเณรน้อยอุปัฏฐากไหม กล้ารับของให้สามเณรน้อยนั้นไหม ถ้าเรารู้จริงใจ

ถ้ามันเป็นความจริงเราเคารพกันด้วยคุณธรรมไง เคารพกันด้วยธรรมวินัยนั้นเรื่องหนึ่ง เคารพกันด้วยคุณธรรมถ้าเขามีคุณธรรมในหัวใจๆ นะ จิตใจนี้อ่อนนุ่มไปกับทุกๆ สิ่งไม่มีความกระด้าง มันไม่กระด้างหรอก มันเห็นแต่คุณงามความดีทั้งนั้น ถ้าเป็นธรรมนะ ส่วนใหญ่แล้วมันสำคัญจนมันไม่มีธรรมนะสิ พอไม่มีธรรมขึ้นมา เห็นไหม มันเสียบแทงนะ มันแทงข้างหลัง มันแทงมันเสียบเลย มันเสียบด้วยกิเลสตัดหาความทะยานอยากแล้วมันยังสำคัญจนว่ามันทำคุณ

งามความดี มันทำด้วยความนุ่มนวลความเป็นสามัคคีธรรมนะ

สามัคคีธรรมมันเหยียบย่ำเขานะสิ สามัคคีธรรมที่มันต้องยิ่งใหญ่ นะสิ ถ้ามันเล็กน้อยมันเป็นสามัคคีธรรมไม่ได้ไง ถ้ามันเล็กน้อยเราเป็นสามัคคีธรรม เราจะเป็ นอิฐก้อนแรกที่อยู่ใต้ดินก็ได้ เราจะเป็ นหินก้อนหนึ่งที่ผสมปูนอยู่ในเสาอยู่ในฐานของตึกก็ได้ เราทำได้ทั้งนั้นเพื่อความมั่นคงของศาสนา เพื่อความมั่นคงของสงฆ์ เพื่อความมั่นคงของสังคม เราจะเป็ นอะไรก็ได้ ถ้าเขาเป็นธรรมนะ แล้วยิ่งใหญ่ด้วย ไม่ใช่ว่าฉันจะต้องเป็ นยอดมงกุฎเพชร ต้องประดับอยู่สูงสุดนะเห็นไหม ถ้ามันสำคัญตนสำคัญผิดทั้งนั้น

ถ้ามันหลงทาง หลงฝูง มันหลงไปในกิเลสตัณหาความทะยานอยากของตน แล้วมันให้ผลมาทั้งนั้น ให้ผลมาจากกิริยามารยาท ให้มันหวนจากความรู้สึกนึกคิด แล้วความเห็น เห็นความรู้สึกนึกคิดมันต้องแสดงออก ความแสดงออกนั้น เห็นไหม มันถึงว่าเวลาครูบาอาจารย์ท่านพูดนะ หลวงตาท่านพูดประจำ “มันขัดหูขัดตา” มันขัดหูขัดตาไปหมด มันเตะลูกกะตานะ เวลาท่านบอก ท่านทนไม่ได้เลยลูกกะตาคะแตก ไอ้พวกมารยาสาไถยนะมันแสดงออก มันกิดขวางลูกกะตา มันกิดขวางความรู้สึก ทำไมมันจะรับรู้ไม่ได้ แต่ด้วยมารยาท นี้โดยสังคม เห็นไหม พ่อแม่คนไหนก็แล้วแต่เลี้ยงลูกขึ้นมา ลูกมันจะเกรงขนาดไหน พ่อแม่ก็ยิ้มแย้มแจ่มใสทั้งนั้นนะ เพราะพ่อแม่เขารักลูก

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าผู้นำที่ดีๆ นะ เขาก็พยายามรักษา รักษาไว้เพื่อประโยชน์กับเขา นะ เพื่อประโยชน์กับคนที่ถูกรักษานั้นนะ ไอ้คนที่ถูกรักษานั้นมันยังสำคัญตนนะ มันยังอหังการนะ เบ่งก้านนะ โอ้โฮ ก้านใหญ่ โอ้ถูกต้องดีงาม ประเสริฐ ยอดเยี่ยม นี่แต่ถ้าเป็นความจริงๆ นะ ธรรมะสูงสุดนะรวงข้าว ข้าวที่ลงทุนลงแรงกันไปนะ เวลาแล้ง เวลาภัยแล้งน้ำไม่ถึงนะ มันเฉาตายของมันทั้งนั้นนะ เวลาปุ๋ยที่ดี น้ำที่ดี ทุกอย่างสมควรแก่มัน เวลามันออกรวงขึ้นมา เวลาคอสมคุณแล้วนี่เวลามันตั้งท้องๆ แล้วมันแกไปเมื่อก่อนมันแกไป เห็นไหม เป็นทุ่งรวงทอง เห็นไหม มันนุ่มลงต่านี้ ยอดมันลมพัดไหวพลั่วไปสวยงาม มันสวยงามทั้งนั้นนะ เห็นไหม อ่อนนุ่ม ถ่อมตนนั้นนะ

ความเป็นจริงอ่อนนุ่มถ่อมตน มันจะใช้ประโยชน์ได้ต่อเมื่อแสดงธรรม มันจะใช้ประโยชน์ได้ต่อเมื่อแสดงบันลือสีหนาทนั้นนะ การแสดงออกแสดงสัจจะความจริงนั้นนะ อยู่ในวิกฤตขนาดไหนก็แล้วแต่ ถ้ามันแสดงความจริงขึ้นมา มันแสดงได้ตอนนั้น ตอนนั้นต้องแสดง

เวลาจะแสดงธรรมสัจจะความจริงมันไม่มีจืออกมา ไม่มีความจริงออกมาเลย มันไม่กล้า มันก็แตก แต่ถ้ามันแบ่งกล้าม อู้ฮู้ย ยอดเยี่ยมๆ นี่มันไม่สมควรแก่ธรรมเลย ไอ้พวกหลงฝูง

ถ้ามันอยู่ในฝูงนะ อยู่ในฝูงมันก็อยู่ในธรรมวินัยไง ถ้าอยู่ในฝูงนะ มันเห็นถึงความ เป็นไปของสังขะ ความ เป็นไปของหมู่คณะ ความ เป็นไปทั้งหมดมันเป็นไปด้วยกัน ความ เป็นไปด้วยกันลึนกับพื้น โดยธรรมชาติให้เราเองเดินมันยังตะกั้นเลย ไอ้ความสะอาด ไอ้การ สะอาด ไอ้การขบเคี้ยวการขบกัดกัน มันเป็นเรื่องธรรมดาๆ เพราะคนอยู่ใกล้กันมันเรื่องธรรมดา อยู่แล้ว แต่เรื่องธรรมดาอยู่แล้วมันอยู่ที่น้ำใจ

น้ำใจของคนมันผ่านไปแล้วก็ผ่านไปแล้ว องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แสวงหาอยู่ ๖ ปี ปัญจวัคคีย์ผู้อุปฐากอยู่ ๖ ปี เห็นไหม อุปฐากด้วยหัวใจ อยากจะให้องค์ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้แน่ ถ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้จะได้บอกเราได้ แต่ด้วยความเห็นของโลก เห็นไหม เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปฉันอาหารของนาง สุชาดา เห็นไหม ไอ้ สมณโคดมกลับมาอีกมาก เห็นไหม ทิ้งองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไป นะ

นี่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าฉันอาหารของนางสุชาดาแล้วกลับมาฟื้นฟู ร่างกายแล้วนี่ มาประพฤติปฏิบัติขึ้นมาในคืนวิสาขะนั้น เห็นไหม ได้สำเร็จเป็นพระอรหันต์ขึ้นมานะ สิ่งที่ทำขึ้นมาๆ ด้วยสัจจะด้วยความจริงในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง เสวยวิมุตติสุข เห็นไหม เวลาจะเผยแผ่ธรรมจะเอาใคร เอาอุทกดาบส อาฬารดาบสก่อนเพราะว่า เขาฉานสมาบัติมา แต่เขาก็ต้องตายไปแล้ว เห็นไหม เพราะเล็งไปแล้วก็ได้ปัญจวัคคีย์ เห็นไหม เวลาจะไปเอาปัญจวัคคีย์ ปัญจวัคคีย์นั้นคักกันเลยไม่รับๆ

แต่ด้วยคุณของเขา เขาอุปฐากอยู่ ๖ ปี องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปหาเขาๆ เห็นไหม เวลาแสดงธรรมขึ้นมาก็ยังคือตั้งอยู่ เธอเคยได้ยินหรือไม่อยู่ด้วยกันมานี้ถ้าคนที่มิสัจจะมีความจริง เห็นไหม ไม่รู้ก็บอกว่าไม่รู้ ไม่รู้ก็ไม่เคยสอนเลยนะ นี่ปัจจุบันนี้รู้แล้วนะ “เธอจงเงี่ยหู ลงฟังไง” ตั้งใจ เริ่มตั้งใจฟัง พอตั้งใจฟังแสดงธรรมจกๆ ไป เวลาแสดงธรรมจกๆ ขึ้นไป พระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรมนะ นี่อีก ๔ องค์ยังไม่ได้ ภาสนาของคนมันไม่เหมือนกัน

ถ้าภาสนาของคนมันไม่เหมือนกัน แต่ก็พยายามจะชวนขวายเป็นเหมือนกัน พยายาม

ชวนชวาย เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรมจนเป็นพระโสดาบันทั้งหมด แสดงอนัตตลักขณสูตรขึ้นมาถึงเป็นพระอรหันต์ขึ้นมา ถ้าเป็นสัจจะความจริงได้สร้างบุญสร้างกุศลกันมา มันยังสำนึกตนได้ๆ แล้วได้พยายามของตนๆ ขึ้นมา เวลาสำเร็จแล้ว เห็นใหม่ มันระลึกถึงคุณทั้งนั้น ความมีคุณขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

เวลาใครก็แล้วแต่เวลาระลึกได้ๆ คนถ้ามันมีคุณธรรมในหัวใจ มันระลึกถึงคุณของคนอื่นนะ ใครที่ทำคุณแก่เรา ใครที่ให้ประโยชน์กับเราๆ แม้แต่ข้าวเม็ดหนึ่ง น้ำดื่มคำหนึ่งเห็นใหม่ พระสารีบุตรๆ เห็นใหม่ ทุกตะเจี๊ยวจะมาบวชนะ อยากบวชมาก แต่จนไม่มีสิ่งใดจะบวชได้ไปหาใครๆ ก็ไม่ยอมรับ ไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประกาศกลางสงฆ์เลย ทุกตะเจี๊ยวจะมีคุณกับใคร พระสารีบุตรยกมือเลย มีคุณกับข้าพเจ้าครับ มีคุณเรื่องอะไร มีคุณเรื่องว่าข้าพเจ้าเคยบิณฑบาต ทุกตะเจี๊ยวจะนี้ได้เคยใส่บาตรข้าพเจ้าหนึ่งทัพพีครับ

ข้าพเจ้าทัพพีนั้นนะ พระสารีบุตรระลึกถึงคุณเขามาตลอด ถึงสุดท้ายแล้วพระสารีบุตรเอามาบวช เห็นใหม่ ภิกษุบวชเมื่อเฒ่าๆ นี่เป็นผู้ที่เพราะเขาผ่านราตรีมา เขามีความรู้ความเห็นของเขามา มันก็ต้องเทียบเคียงก่อน เห็นใหม่ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถามพระสารีบุตร สัททวิหริกของเธอสอนง่ายหรือๆ สอนง่ายๆ ครับ สุดท้ายเป็นพระอรหันต์ สอนจนเป็นที่สิ้นสุดแห่งทุกข์ๆ เห็นใหม่ นี่ข้าพเจ้าทัพพีนั้นนะ

สิ่งที่มีคุณๆ แม้แต่ข้าวเม็ดหนึ่ง น้ำดื่มคำหนึ่ง เขาระลึกถึงคุณทั้งนั้นนะ เขามีคุณๆ กับเรา นะ คุณส่วนคุณ แต่ถ้าเป็นทัญญูมานะของเขา ถ้าเขามีทัญญูมานะจะเอาสิ่งนั้นว่าเป็นคุณๆ อันนั้นเกิดเป็นทัญญูมานะไม่มีประโยชน์ สิ่งที่ไม่มีความประโยชน์นะ มันก็กรรมของสัตว์ไม่มีประโยชน์ เห็นใหม่ เราก็ไม่ต้องไปยุ่งกับเขา เพราะมันเป็นสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์

เราจะทำต่อเมื่อสิ่งนี้มันเป็นประโยชน์ ถ้ามันเป็นประโยชน์ เราจะกระทำ ทำแล้วมันได้ประโยชน์ไง มันได้ประโยชน์ทั้งเขาทั้งเราด้วยใจ แต่ถ้ามันไม่เป็นประโยชน์ เห็นใหม่ เขาได้ทำของเขาแล้วมันก็เป็นบุญของเขาแล้ว เขาจะมาทวงบุญคุณของเขา เขาจะมาแสวงหาของเขา อันนั้นมันเป็นกรรมของสัตว์ เพราะเราไม่ตามอันนั้นไปไง เพราะ เพราะเรามีหลัก เราอยู่ในธรรมวินัย ธรรมวินัยคุ้มครองดูแล ธรรมวินัยคุ้มครองดูแลเราอยู่แล้วถูกต้องชอบธรรม ทั้งทางโลกและทางกฎหมายและทางธรรม

ทางธรรมคือสังขาร สังขารคืออะไร คือความลับไม่มีในโลก เราเป็นรู้อยู่แก่ใจ เราทำสิ่งใดเรารู้อยู่แก่หัวใจนะ หัวใจนี้เรารู้หมดละ เราทำถูกหรือทำผิด ถ้ามันทำถูกต้องมันเป็นความถูกต้อง เพราะอะไร เพราะเขาต้องการอย่างนั้นๆ มันไม่เป็นประโยชน์กับเขา มันเป็นที่ถูกใจมันเป็นที่เลศคึกคักความทะยานอยาก เราส่งเสริมไปแล้วมันได้แต่บาปอกุศล มันไม่เป็นประโยชน์กับใครทั้งสิ้น

แต่ถ้ามันเป็นบุญกุศล เห็นใหม่ เป็นการเสียดละ เป็นการละที่ถูกต้อง เป็นการกระทำเพื่อคุณธรรมในใจ เราส่งเสริมทั้งนั้นนะ ถึงทางโลกเขาจะคิดเทียบขนาดไหนเราก็ส่งเสริมขึ้นไปก่อน พอส่งเสริมไปแล้วถึงเวลาแล้วถ้าเขาเห็นจริงเห็นจริงขึ้นมา มันเป็นประโยชน์กับเขาขึ้นมาแล้ว โลกเขาจะเห็นตามมาทีหลัง ถ้าโลกเขาจะเห็นตามมาทีหลัง มันก็เป็นเรื่องของโลก เพราะโลกรู้ทีหลังทั้งนั้นนะ เพราะความไปรู้มันจะรู้จากธรรมก่อน

นี่คุณสิ ในวงกรรมฐาน ครูบาอาจารย์ของเราท่านประพฤติปฏิบัติ ท่านได้เข้ามาก่อนทั้งนั้นนะ ในวงใดๆ เห็นใหม่ ในวงกรรมฐานในครอบครัวของเรา วงในมันรู้กันก่อนทั้งนั้นนะ คิดจะรู้ได้ต่อเมื่อเราอยู่ใกล้ๆ กันนี้แหละ ธรรมจะรู้ได้ต่อเมื่อสนทนาธรรมนี้ ถ้ามันสนทนาไปแล้วมันมีแต่ชวนกันไปยิงนกตกปลา มันจะเป็นคุณธรรมที่ไหน

เราभावขเป็นพระ เราจะมาแก้ไขกิเลสคึกคักความทะยานอยาก พุดกันที่ไรนี่ชวนกันไปยิงตกนกปลาทั้งนั้นเลยนะ การไปยิงตกปลาเป็นการฆ่าสัตว์ มันเป็นการสร้างเวรสร้างกรรมทั้งนั้นเลย มันเป็นเรื่องอะไรบ้างที่เป็นธรรม แต่ถ้าสังคมใด เห็นใหม่ พุดถึงการเสียดละ พุดถึงการรักษาหัวใจ พุดถึงการกระทำประพฤติปฏิบัติเข้ามาในหัวใจ พุดถึงมรรคถึงผลมันจะทุกข์มันจะยากขนาดไหน มันทุกข์มันยากเพื่ออุบาย เพื่อหนทางอันกว้างขวางของการประพฤติปฏิบัติ

นี่เราไม่มักมาก อยากใหญ่ สะสมให้มันกองทับกิเลสคึกคักความทะยานอยาก นั้นนะไอ้พวกนั้นนะพวกหลงฝูง ออกจากฝูงไปแล้วนี่ก็ไปสะสมเพื่อความพร้อม เพื่อความสะดวก เพื่อความพร้อมเพียงในการอำนวยความสะดวกนะ นั่นละมันหลงฝูง แต่ถ้ามันเข้ามาในสังขมาในสังคมของกรรมฐาน เห็นใหม่ ที่ใดที่มันพอดำรงชีพได้ ที่ใดเพื่อเป็นปฏิบัติไม่เป็นภาระ รุ่งรัง ไม่เป็นการคอยบำรุงรักษา ไม่เป็นภาระที่ต้องคอยดูแลมัน หามาองไว้สุขไว้เต็มเลย แล้วก็ไปเป็นปุโสมนึง คอยดูแลรักษาใจ แล้วภาวนาๆ เดี่ยวก่อน ยังดูแลมันไม่ทั่วพร้อม ต้องดูแลให้

เรียบร้อยให้พร้อมเพรียงก่อนแล้วค่อยปฏิบัติ คุณแลกันอยู่นั้นนะ

นี่ถ้าวงกรรมฐานเขารู้ วงกรรมฐานในกลุ่มในก่อนในขณะของสงฆ์ ถ้ามันเข้ามาๆ ด้วยความเป็นจริงอย่างนี้ๆ มันก็เป็นคุณธรรมเป็นความจริงขึ้นมา เห็นไหม ถ้าเป็นความจริงขึ้นมาเนี่ย เข้าสู่หมู่สู่คณะ เข้าสู่สัจจะความจริงแล้ววัดเทียบกันได้ เข้าหมู่ได้ แต่ถ้าเข้าหมู่ไม่ได้ มันเข้าหมู่ไม่ได้ หมู่อะไร ถ้าหมู่เปรตไม่เข้า หมู่ที่มันเป็นเปรต ถ้าเป็นเปรต เห็นไหม เวลาหลงตาท่านพูดถึงกรรมฐานจรวดดาวเทียม เวลาเป็นกรรมฐานนะ เดี่ยวนี้ลากกระเป๋ากันแล้วนะ

แล้วเวลากรรมฐานต้องไปจรวดดาวเทียม ต้องนั่งแอร์ จะนั่งเครื่องบินอะไร นุ่น ไปนุ่นแล้วมีฐานะเผยแพร่ธรรม ไอ้พวกนั่งพุทธโธ ไอ้พวกอยู่ป่าอยู่เขา ไอ้พวกอยู่ชายขอบ ไร่ประโยชน์นั้นนะความเห็นของโลก ถ้าเราไม่มีสติไม่มีปัญญา เราจะดำรงชีพอย่างไร สิ่งที่มีค่าที่สุดของเราคือชีวิตของเรา แล้วชีวิตของเรานี้ เวลาเราจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมามันยังหยาบแก่กันขนาดนี้

แต่ถ้าเป็นความจริงนะ มันอยู่ที่วาสนา วาสนาของใคร เกิดในยุคของผู้ใด อย่างน้อยเราก็เกิดมาในยุคของกึ่งกลางพระพุทธศาสนา ๒๕๐๐ หลวงปู่มั่นท่านพูดไว้ “กึ่งกลางพระพุทธศาสนาเจริญมาตั้งแต่ ๒๔๘๘” ท่านพูดถึงขนาดนั้นนะ หลวงปู่มั่นท่านพูดมาก่อนหน้านั้น แล้วระหว่างท่านมา เวลาหลงตาท่านถาม หลวงตาท่านจะถามเลย เพราะอยู่ที่วาสนาของครูบาอาจารย์ของเราๆ ได้สร้างสมบุญญาธิการมาขนาดไหน คือหัวใจท่านเปิดกว้าง หัวใจท่านรอบรู้ได้มากกว่าเรา ท่านย้อนไปได้ ท่านพยายามฟื้นฟูเห็นไหม

เรื่องของกรรมฐาน เรื่องของการประพฤติปฏิบัติ เห็นไหม เรื่องของบริวาร ๘ ปัจจัย ๔ นี้ต่างๆ ท่านเป็นคนขุดคุ้ยขึ้นมาทั้งนั้น ตั้งแต่สิ่งข้อวัตรปฏิบัติต่างๆ สิ่งความที่เป็นไปๆ ที่เราใช้กันเป็นปกติใจ เราคุ้นชินกับมันไปจนไม่เห็นคุณค่าของมันไปใจ แต่กว่าที่หมู่คณะที่ครูบาอาจารย์ท่านจะฟื้นฟูขึ้นมาได้ อย่างเช่นความเป็นอยู่ของเรานี้ ผ้าปูนอน ผ้านั่ง ผ้าต่างๆ นี้ เขาไม่ให้ทำทั้งนั้น เขาเลิกกันแล้วไม่มีใครเขาทำ ท่านจะมาอวดดี ท่านจะมาเก่งกว่าใครไม่ได้ ท่านพยายามฟื้นฟูของท่านขึ้นมาด้วยอำนาจวาสนา

อย่างพวกเรานะ ไม่ต้องไปฟื้นฟูหรือก ปฏิบัติตามที่ท่านวางไว้ก็จะแยกกลุ่มแล้ว แยกฝูงแล้ว ลำบาก ไม่มีมีความสำคัญ ไม่เป็นจริง แค่นี้ก็บิยัง กโรหิณี เขายังไม่ให้ทำเลย ผ้านิสินีไม่ต้องพูดถึง กว่าที่จะได้มาลองไปสืบค้นสิ เราสืบค้นมาหมดแล้วละ ผ้านิสีกว่าจะได้มาหลวงปู่ฟื้นท่านไปคุยกับสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โอ้โฮ กว่าที่จะออกจะอ่อนจนเขายอมให้เราได้ทำตามธรรมวินัย สิ่งที่จะ

ได้มาๆ ด้วยครูบาอาจารย์ท่านเป็นหัวหอก เป็นผู้ริเริ่ม เป็นผู้ที่ทำกระทำ ทำเสร็จแล้วนะก็ทำเพื่อศาสนา ทำเพื่อสงฆ์ ทำเพื่อการปฏิบัติธรรม ไม่เอามาแอบอ้างเป็นบุญเป็นคุณใครทั้งสิ้น

ไอ้ของเราแค่อาศัย เป็นไอ้พวกปลายแถว เข้ามาในสังคมของกรรมฐาน แล้วเข้ามาแล้วเห็นใหม่ เราบวชมาแล้วเรามาประพฤติปฏิบัติของเราแล้วนี่ ถ้ามันเป็นความจริง นี่ไง มันไม่หลงฝูง หลงทาง หลงไปในกิเลส หลงไปในความยิ่งใหญ่ของของตนเอง แล้วมองคนอื่นไม่ใช่คน

แต่ถ้าเป็นความจริงๆ นะ มันมีเมตตาทั้งนั้นนะ เราอยู่ใกล้ชีวิตครูบาอาจารย์ขึ้นมา ต่อหน้านะท่านเข้มแข็งมาก แต่เวลาหลังไมค์ท่านพูดถึงความเมตตาของท่านะ โอ๊ย ฟังแล้วน้ำตาร่วง ใจหนึ่งของท่านนะท่านมีความเมตตา มีความกังวล มีความพยายามดูแลรักษา แต่ต่อหน้าจะต้องเข้มแข็ง ต่อหน้าต้องกำราบๆ อะไร กำราบกิเลสของคน กิเลสที่มันเป็นจี้กลาก มันคุ้นชินแล้วมันจะลามปามนะ มันจะขึ้นหัว กิเลสนะมันจงหองฟองขน ขนนะฟองเขียว ชูหางลู่เขียว มันเป็นอย่างนั้น พูดถึงถ้ามันหลงไปฝูงไปอย่างนั้น

แต่ถ้ามันเป็นจริงนะ เราพยายามของเรา มันมีอยู่ทุกคน กิเลสค้นหาความทะยานอยากในใจของคนมีอยู่ทุกคน เราอย่าให้มันจงหองฟองขน อย่าให้มันชูหาง เราต้องมีสติปัญญาพยายามกดหางมันไว้ อย่าให้มันชูหางในใจของเรา ถ้ามันชูหางในใจของเราแล้ว แล้วมันกรู้มกรีมในใจนะ แล้วเดี๋ยวมันจะวางแผนแล้ว วางแผน เรามาเพื่อกำราบมันนะ เราไม่ใช่เพื่อมาส่งเสริมมันนะ กิเลสในใจของสัตว์โลกน่ากลัวมาก กิเลสในใจของสัตว์โลก

เราเกิดมาเป็นมนุษย์เกิดมาพบพระพุทธศาสนา กิเลสในใจของเรานี้มันยิ่งน่ากลัวมาก เพราะเราบวชมา พอบวชมาเป็นพระๆ ผ้่ากาสาวพัสดร์ ได้ห้ามผ้่ากาสาวพัสดร์ชงชัยพระอรหันต์ แล้วก็สำคัญตนว่าเป็นพระ นี่บริษัท ๔ เขาเคารพบูชา พอเขาเคารพบูชาขึ้นแล้วมานี้ เราก็จะอหังการ มันไม่เป็นความจริงเลย เขาเคารพบูชานั้นก็บุญของเขา เพราะเขาระลึกถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ไอ้เรามาบวชเป็นพระ เราบวชมาเป็นสมมุติสงฆ์ เรายังไม่ได้เป็นความจริง เป็นจังกับเราขึ้นมาเลย หน้าที่ของเรา เราต้องทำความเป็นจริงเป็นจังกของเราขึ้นมา ถ้าเป็นจริงเป็นจังกของเราขึ้นมา เราละอายใจ เห็นเขาใส่บาตรแล้วมันระลึกถึงน้ำพักน้ำแรงเขาเลยนะ

เขาชวนขวายเป็นศรัทธาไทย กว่าเขาจะหาเงินหาทองมาได้ แล้วเขามีศรัทธาความเชื่อในพระพุทธศาสนา ด้วยบุญกุศลของเขา เขาอดสำห้ไปแลกเปลี่ยนเป็นปัจจัยเครื่องอาศัย มาบำรุงบำเรอนักพรตนักบวชนี่ ไอ้ันักพรตนักบวชมันสมบูรณ์พูนสุขแล้ว แล้วมันจะอหังการ มันจะไป

เอาอะไรอีกล่ะ ถ้ามันหน้าที่ของมันๆ ก็แค่ชำระล้างกิเลสในใจของตน หน้าที่ของมันก็เดิน
จงกรม นั่งสมาธิภาวนา พยายามของเราทำความเป็นจริงของเราขึ้นมา ถ้าขึ้นมาในใจของเราได้
เห็นไหม นี่เราจะเป็นพระ โดยสมบูรณ์

เราเข้าหมู่ เข้าสู่ธรรม เข้าสู่วินัย ไม่หลงฝูงแยกฝูง แยกไปในกิเลส เห็นไหม หลงฝูงหลง
กิเลสของตนไม่เข้ามาสู่สังฆธรรม ถ้าเข้ามาสู่สังฆธรรมเข้ามาสู่สังฆจะความจริง เห็นไหม ผู้ใดปฏิบัติ
ธรรมสมควรแก่ธรรม ธรรมะย่อมคุ้มครองผู้นั้น ธรรมะย่อมคุ้มครองหัวใจดวงนั้น ให้หัวใจดวง
นั้นมีคุณธรรมขึ้นมาเป็นสมบัติของตน เป็นปัจจัยตัดตั้ง เป็นสันติปฏิญญาไปกับใจดวงนั้น เอวัง